

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Kuntouttavan työtoiminnan palvelupolku

Merja Aunola

YLEISTÄ KUNTOUTTAVASTA TYÖTOIMINNASTA

Kuntouttava työtoiminta on hyvinvointialueen tuottama sosiaalipalvelu, jolla parannetaan pitkään työttömänä olleen sosiaalihuollon asiakkaan henkilökohtaisia työllistymisedellytyksiä ja elämänhallintaa. Kuntouttavan työtoiminnan pääasiallinen tavoite on sijoittuminen työelämään.

Kuntouttavaan työtoimintaan tulee aina sisältyä asiakkaan tarvitsema tuki ja ohjaus, jota annetaan henkilökohtaisesti tai ryhmässä toteuttaen. Kuntouttava työtoiminta on sovitettava yhteen asiakkaan tarvitsemien muiden sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen, julkisten työvoimapalvelujen sekä muiden palvelujen ja tukitoimien kanssa.

Keskeisimmät kuntouttavaa työtoimintaa ohjaavat lait ovat Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001. Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 sekä Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 28.12.2012/916

Kuntouttavaa työtoimintaa ohjaavat lait löytyvät Thl:n julkaisemasta Kuntouttavan työtoiminnan käsikirjasta.

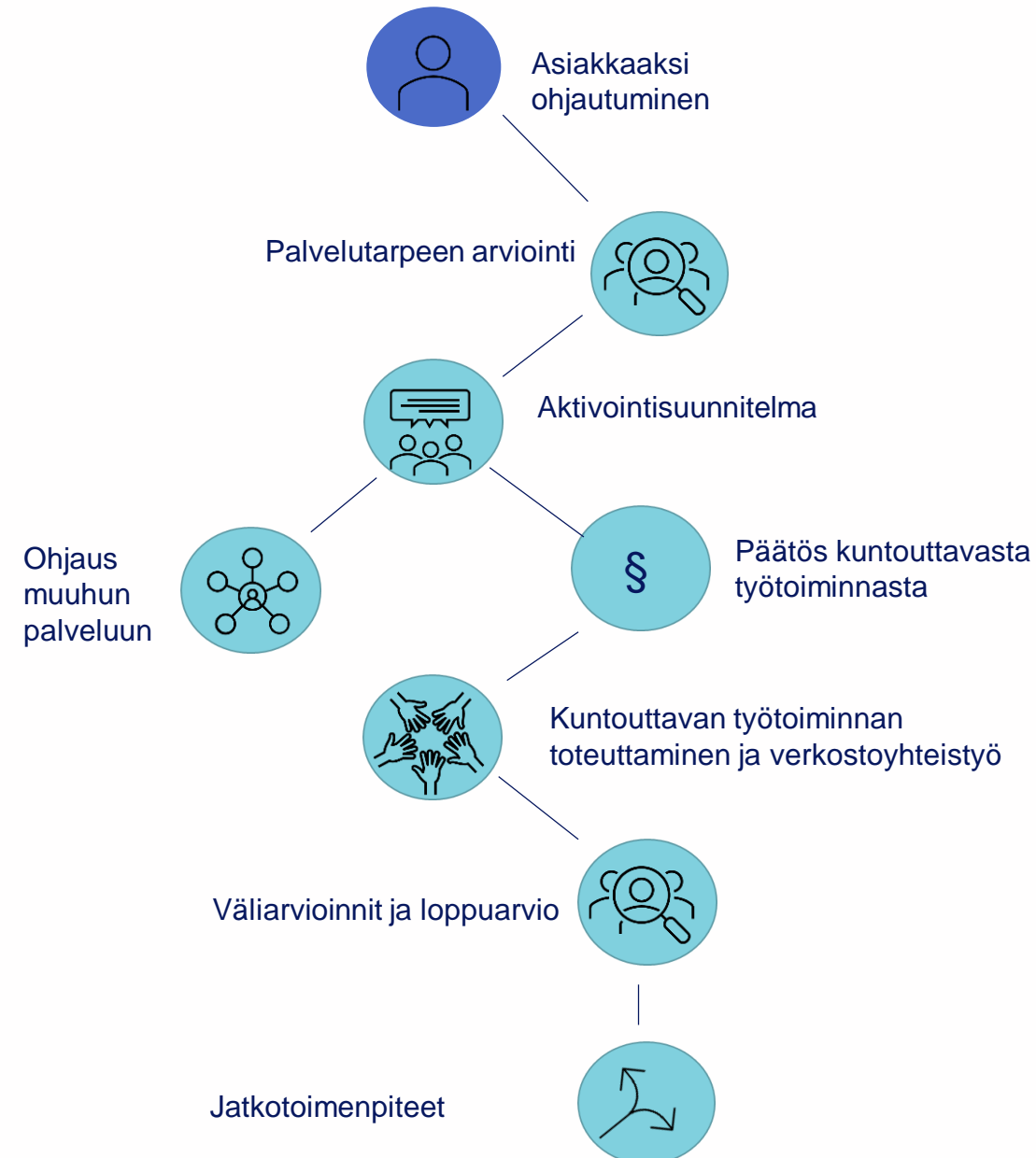
<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta>

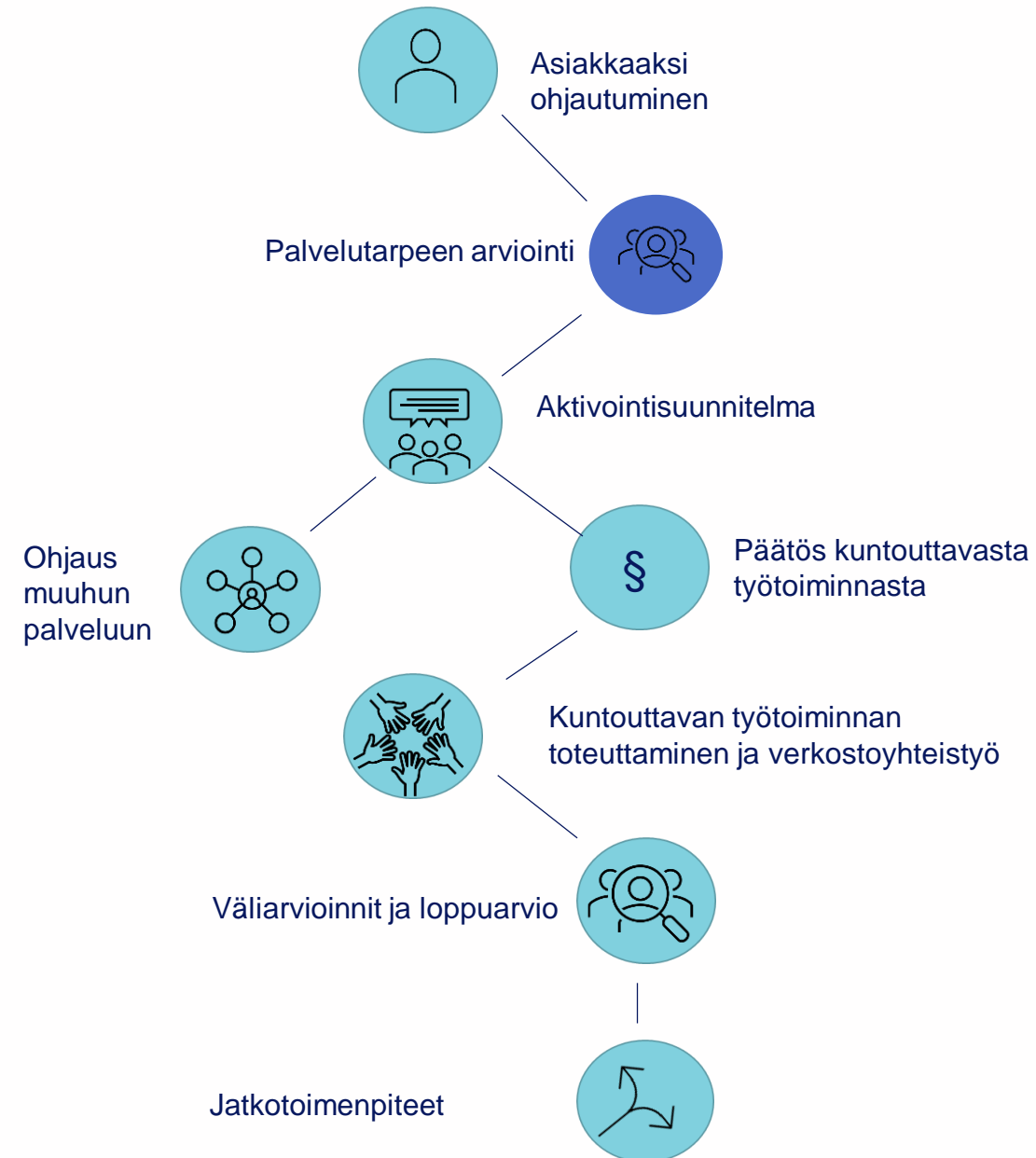
Asiakkaaksi ohjautuminen

- 1) Asiakas on työttömänä työnhakijana TE-palveluissa tai työllisyyden kuntakokeilussa -> PoMa mallin mukaiset toimenpiteet.
- 2) Asiakkuus on TYP:ssä (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu)
- 3) Jos asiakkaan tarve kuntouttavalle työtoiminnalle ilmenee viranomaistapaamisessa esim. terveydenhuollossa, KELAlla tai TE-palveluissa, on heidän ohjattava asiakas hakemaan sosiaalipalvelua tai asiakkaan suostumuksella otettava yhteyttä sosiaalihuollon viranomaiseen palvelutarpeen arvioimiseksi (Shl 2014 35§)
- 4) Tulevaisuudessa ohjautuminen voi tapahtua myös työkyvyn tuen tiimin kautta.

Asian vireille tulo sosiaalihuollossa

- 1) Asiakas ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon tai sosiaalihuollon ammattihenkilö ottaa yhteyttä asiakkaaseen ajan varaamiseksi palvelutarpeen arviointia varten. Palveluntarve voi tulla esiin muun palvelutarpeen yhteydessä esim. toimeentulotukiasiassa tai joku muu viranomaisen asiakkaan luvalla ottaa yhteyttä.
- 2) Vireille tulon käsittelyyn liittyy lakisääteisiä määräaikoja Shl 2014 34§-35§

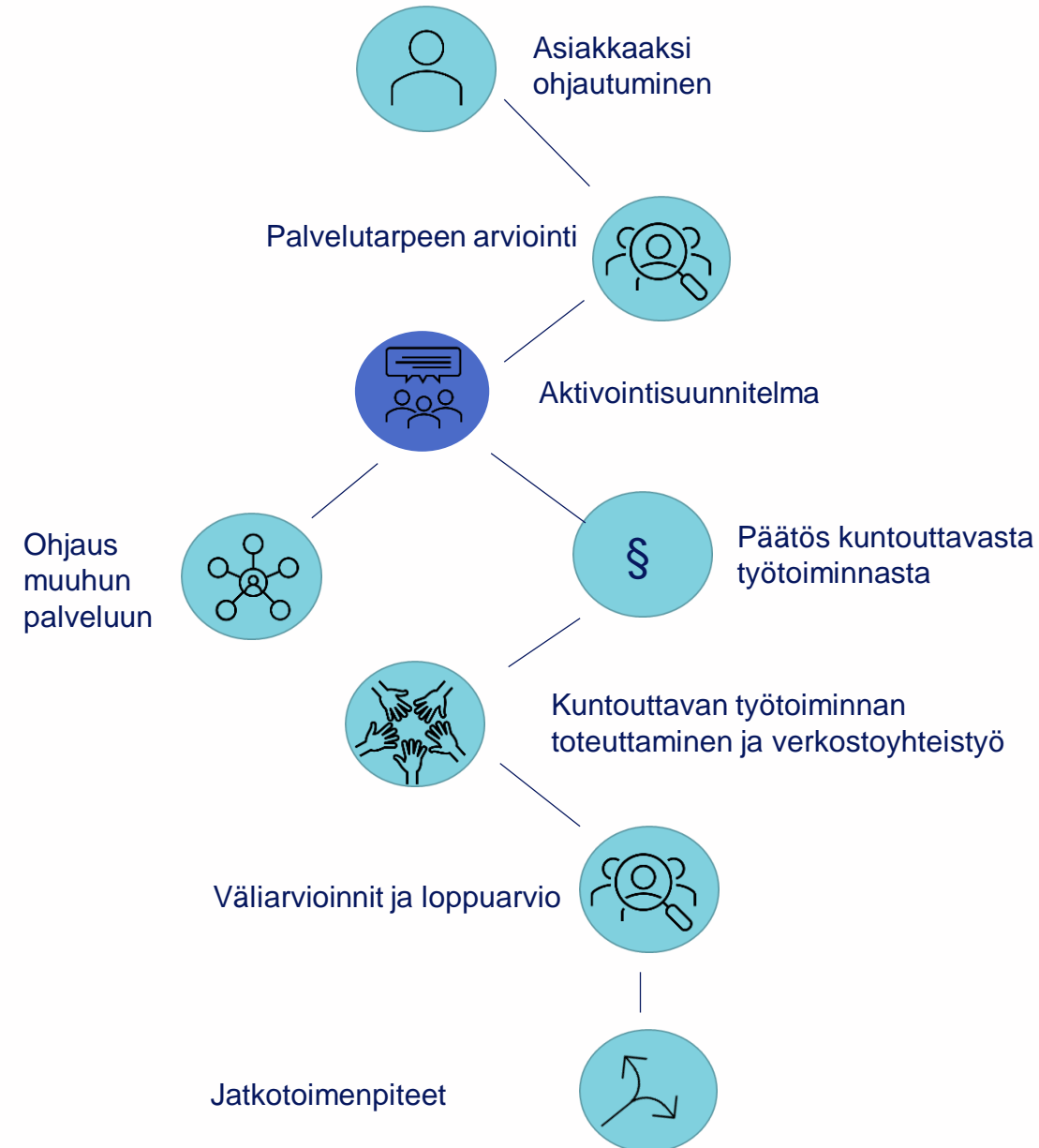

Palvelutarpeen arviointi

- 1) Asiakkaalle on tehtävä sosiaalihuollossa palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma.
- 2) Palvelutarpeen selvittämisen perusteella arvioidaan, onko henkilöllä tuen tarvetta ja onko se kiireellistä, kiireetöntä tai palvelun tarvetta ei ole. Jos henkilö tarvitsee tukea, arvioidaan, onko tuen tarve luonteeltaan tilapäistä, toistuvaa tai pitkäaikaista. Shl 2014 36§-37§
- 3) Palvelutarpeen arviointia on täydennettävä asiakkaalle laadittavalla asiakassuunnitelmalla tai muulla vastaavalla suunnitelmalla, ellei suunnitelman laatiminen ole ilmeisen tarpeetonta. Asiakkaalle nimetään omatyöntekijä joka vastaa asiakkaan palvelujen järjestämisestä ja siitä, että asiakkaan palvelukokonaisuudet ja palvelupolut toteutuvat yhteensovitetusti. Shl 2014 39 §
- 4) Palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelman tekemisessä voi olla mukana asiakkaan läheinen henkilö, terveydenhuollon omatyöntekijä tai muu hänen verkostoonsa kuuluva henkilö.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301#L4P36>

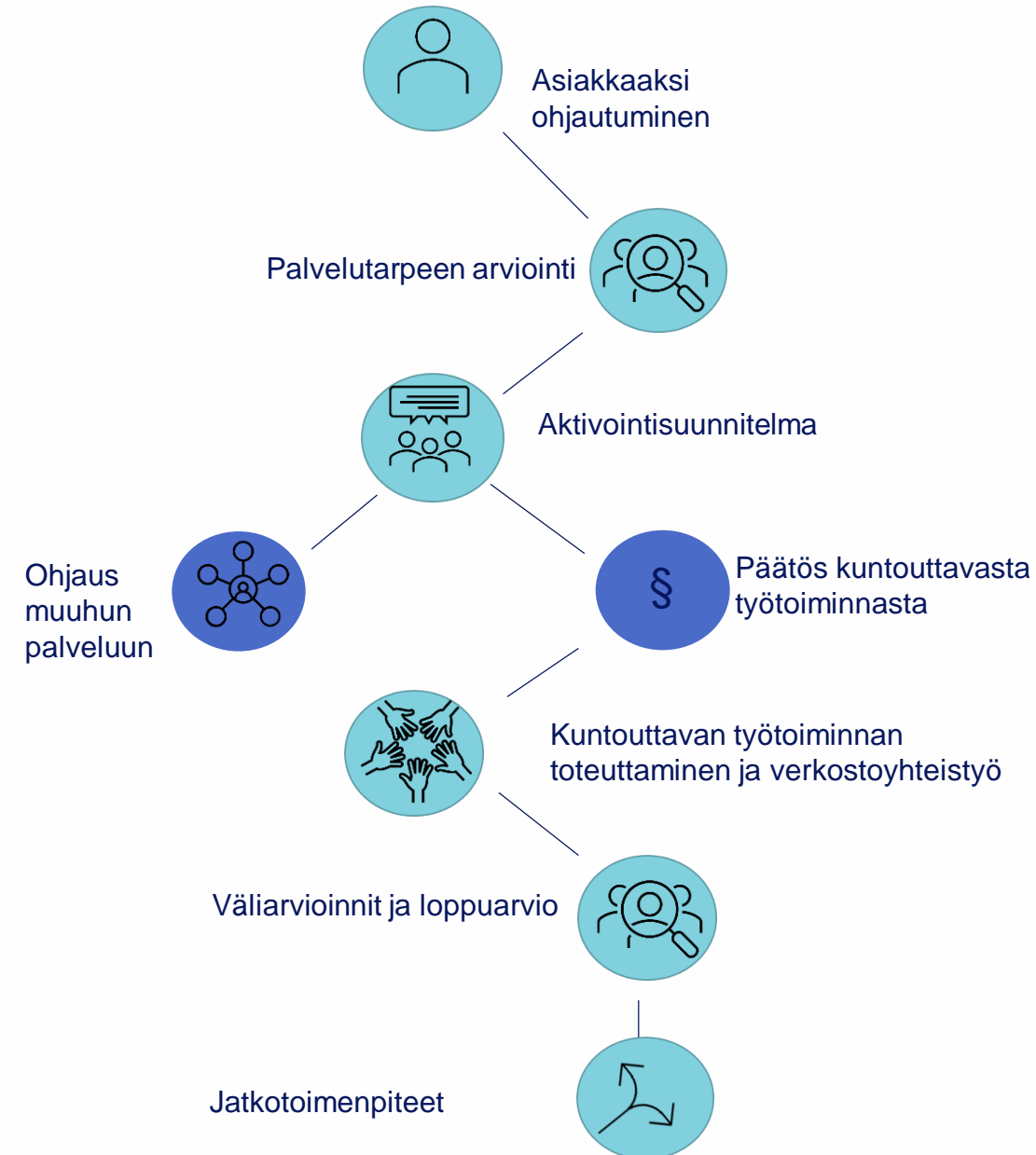
Aktivointisuunnitelma

- 1) Aktivointisuunnitelmalla tarkoitetaan pitkään työttömänä olleelle henkilölle työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jonka työ- ja elinkeinotoimisto ja hyvinvointialue laativat yhdessä henkilön kanssa.
- 2) Aktivointisuunnitelma tai TYP:n monialainen työllistymissuunnitelma on tehtävä yhteistyössä asiakkaan, Te-viranomaisen ja sosiaalialan ammattilaisen kanssa ennen kuntouttavaan työtoimintaan ohjautumista.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta/aktivointisuunnitelma>

[Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta/aktivointisuunnitelma>

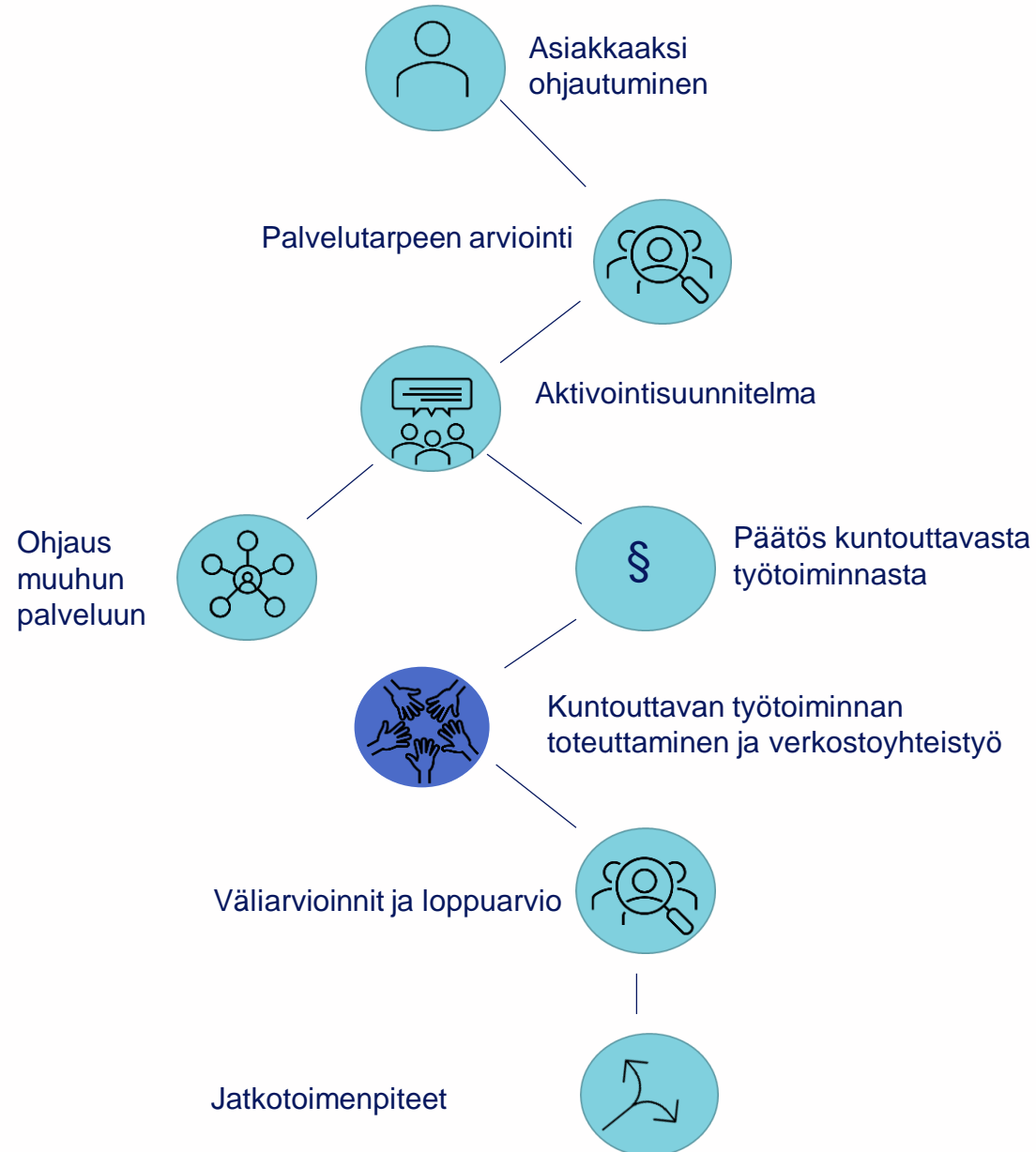

Päätös kuntouttavasta työtoiminnasta

- 1) Sosiaalialan ammattilaisen päätös on tehtävä Hallintolain 6.62003/434 7 luvun sekä Sosiaalihuoltolain 45 §:n mukaisesti. Päätös voi olla myönteinen tai kielteinen.
- 2) Myönteisessä päätöksessä tulee olla aktivointisuunnitelmassa sovitut tavoitteet, työtoimintapaikan asiakkaalle tarjoama tuki- ja ohjaus, työtoiminnan kesto ja määrä pv/vko ja h/pv sekä verkostotyöhön liittyvät velvoitteet.

Ohjaus muuhun palveluun

1. Aktivointisuunnitelman perusteella asiakas voi saada ohjauksen muuhun palveluun esim. työkokeiluun, palkkatukityöhön tai terveydentilanselvittelyyn.

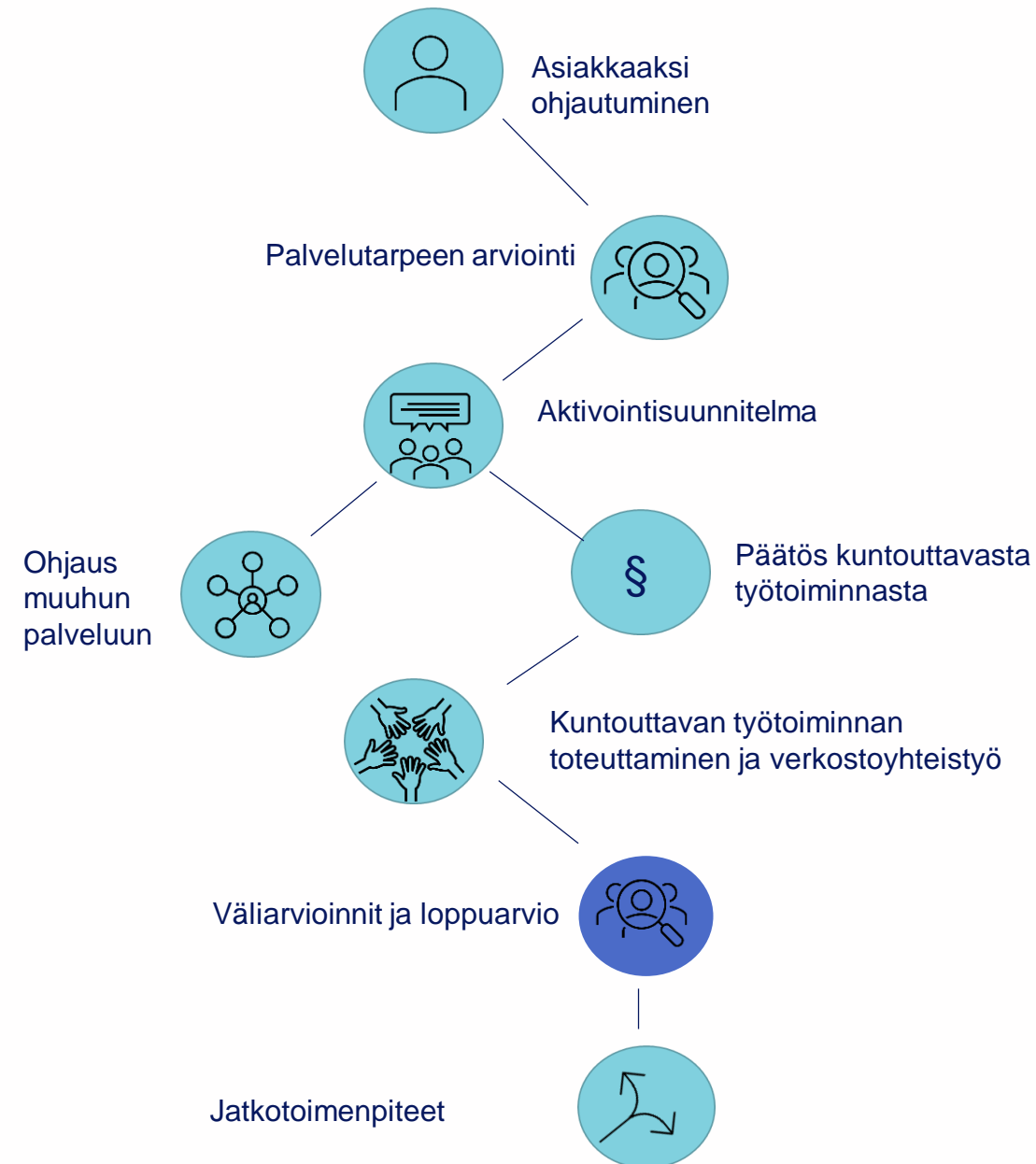
Kuntouttavan työtoiminnan toteuttaminen ja verkostoyhteistyöyhteistyö

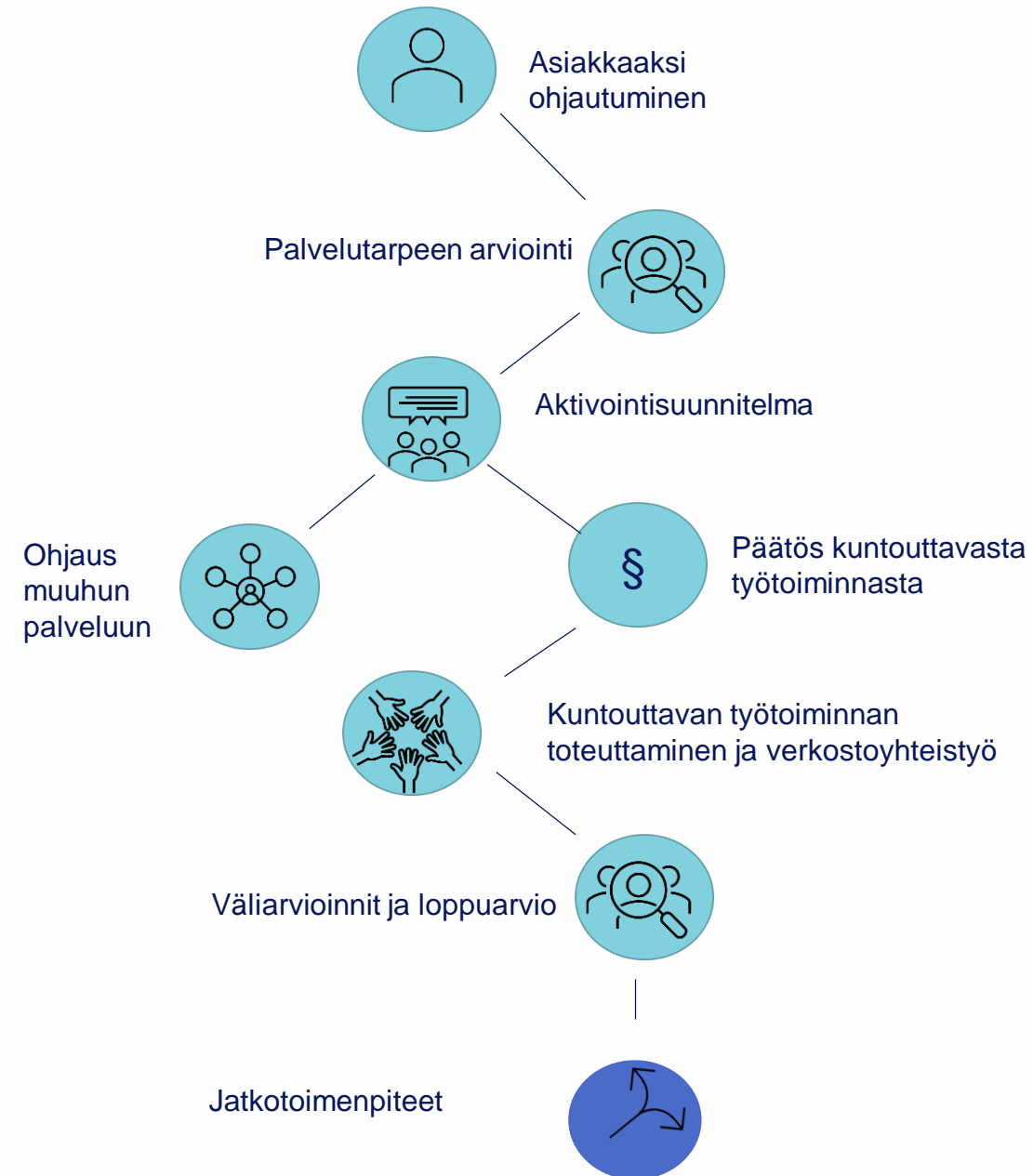
- 1) Omatyöntekijä järjestää palvelutarpeen arvioinnin ja asiakas-suunnitelman pohjalta asiakkaan tarvitsemat palvelut ja tekee niihin liittyvät päätökset.
- 2) Palveluiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, joka voi toimia myös palvelun tuottajana ja toteuttajana. Palveluita voidaan hankkia myös ostopalveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta
- 3) Palvelun tuottajan ohjaajilla tulee olla alan vaatima koulutus ja ainakin yhden tulee olla sosiaalialan ammattihenkilö. Toiminnan tulee vastata asiakkaan tavoitteisiin. Hänen tulee saada tarpeitaan vastaavaa tukea ja ohjausta
- 4) Asiakkaan suostumukseen perustuen hänen verkostoihinsa kuuluvat lähiomaiset ja viranomaistahot voivat osallistua palvelutarpeen arviointiin, palvelun suunnitteluun ja yhteistyön palveluntuottajan kanssa.

Väliarvioinnit ja loppuarviointi

1. Kun kuntouttavan työtoiminnan jakso on loppumassa, aktivointisuunnitelman laatijat kokoontuvat arvioimaan, ovatko tavoitteet toteutuneet. Samalla päätetään, miten jatketaan eteenpäin. Arviointi kannattaa tehdä jo ennen jakson päättymistä. Jos jakso on yli kolmen kuukauden mittainen, loppuarvioinnin lisäksi on hyvä tehdä väliarviointeja noin kolmen kuukauden välein. Väliarvioinneissa voidaan muuttaa tavoitteita, kestoja tai aktivointisuunnitelmaa.
2. Asiakas, omatyöntekijä, työtoimintapaikan ohjaaja, TE-palveluiden asiantuntija ja mahdolliset verkostokumppanit ovat läsnä arviointitilanteessa. Arvioinnin tulee perustua ohjaajien tuottamaan henkilökohtaiseen arvioon, mutta myös dokumentoituun tietoon sekä asiakkaan omaan itsearviointiin.
3. Työtoimintapaikan tulee tehdä yhteistyötä asiakkaan verkoston kanssa ja antaa heille ja saada heiltä asiakkaan luvalla tarvittavaa tietoa hänen tilanteestaan
4. Työtoimintajakson päättyessä tehdään loppuarvio, jonka pohjalta tehdään jatkosuunnitelmat.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/tyoelamaosallisuus/kuntouttava-tyotoiminta/kuntouttavan-tyotoiminnan-sisalto>

Jatkotoimenpiteet

1. Työtoimintajakson päättyessä päivitetään aktivointisuunnitelma.
2. Kuntouttavaa työtoimintaa voidaan jatkaa uusin tavoittein entisessä paikassa tai paikkaa voidaan vaihtaa tarpeen niin vaatiessa.
3. Asiakas saa ohjauksen muuhun palveluun esim. työkokeiluun, palkkatukityöhön, opiskeluun tai terveydentilan selvittämiseen.
4. Asiakkuus kuntouttavan työtoiminnan osalta päättyy, kun sosiaali-
huollon asiakasasiakirjaan merkitään tiedoksi, että sosiaali-
huollon järjestämiselle ei enää ole perustetta.
Shl 2014 34§